

Ny lavbundsfremskrivning

Oktober 2026

Der er udarbejdet en ny metode for fremskrivning af udtagning af kulstofrige lavbundsjorder. Med denne orientering fremlægges resultaterne af den opdaterede fremskrivningsmetode. Med aftalerne om grøn trepart blev der aftalt en målsætning om udtagning af 140.000 ha. kulstofrige lavbundsjorder inkl. randarealer i 2030, og der blev afsat yderligere 9,4 mia. kr. til indsatsen. Der var af tidligere omgange afsat 7,3 mio. kr. fra hhv. Finanslov 2020, Finanslov 2021 samt *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, oktober 2021*. Således er der afsat over 16 mia. kr. til udtagning af kulstofrige lavbundsjorder inkl. randareal med det formål at reducere CO₂e-udledninger fra landbrugssektoren.

Ny fremskrivning af lavbundsindsatsen

I forbindelse med forberedelsen af Klimastatus og -fremskrivning 2027 (KF27), er der udviklet en revideret metode for fremskrivning af udtagning af kulstofrige lavbundsjorder. Formålet er at opnå en mere retvisende fremskrivning af lavbundsindsatsen. Metoden er udviklet i Styrelsen for Grøn Arealomlægning (SGAV), i samarbejde med departementet i Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd. Den nye metode tager udgangspunkt i faktiske projekterfaringer. Bagudrettet tages der udgangspunkt i faktiske tilsagn til konkrete projekter, gennemførelshastighed for færdige projekter og en vurdering af, hvornår projekterne, der er i gang, forventes gennemført. Den samme vurdering af gennemførelshastighed anvendes til fremskrivningen. Hvis et projekt ikke gennemføres, bliver tilsagnet annulleret, dvs. at midlerne der var afsat til projektet, falder tilbage til ordningen. Metoden forudsætter, at annullerede midler fremadrettet genanvendes i samme budgetår, som de opstår.

Resultat af fremskrivningen af lavbundsindsatsen til brug for blandt andet klimastatus og -fremskrivning 2027 (KF27) fremgår af tabel 1. Her fremgår antal hektar, der forventes udtaget i de kommende år for henholdsvis hele projektarealet og den andel, der udgør de kulstofrige jorder på landbrugsarealet.

Tabel 1

**Fremskrivning af udtagning af kulstofrige lavbundsjorder til KF27.
KF26 vises som reference.**

Ha.	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040	2045
Projekthehtar								
KF26	8.513	20.394	37.871	54.178	85.636	151.352	151.352	151.352
KF27	3.740	8.001	15.034	23.338	34.291	121.252	132.270	132.835
Kulstofrige jorder								
KF26	3.515	8.614	16.395	23.656	38.449	69.378	69.378	69.378
KF27	1.459	3.297	6.239	9.596	14.247	47.344	51.930	52.158

Kilde: SGAV

Af elementer med særlig effekt på resultaterne kan nævnes:

- Med den nye metode vil annullerede tilsagn fra tidligere år på ca. 1,2 mia. kr. ikke blive genanvendt. Det reducerer antallet af hektar, der udtages med indsatsen samlet set i fremskrivningen.
- Derudover er andelen af kulstofrige lavbundsjord nedjusteret for en del af indsatsen, da erfaringer fra de konkrete projekter viser, at der er en lavere andel af kulstofrige lavbundsjord på landbrugsarealet i projekterne end de forudsatte 50 pct. Det betyder, at randarealet udgør en større del af projekterne, som ikke tilskrives en CO₂e-reduktion til landbrugssektoren, når arealet udtages. Dette giver et lavere antal hektar kulstofrige jorder i lavbundsindsatsen i fremskrivningen.
- Idet kvælstofvådområdeprojekter også kan overlappe med kulstofrige lavbundsarealer, bidrager disse projekter også til målindfrielse af lavbundsindsatsen. Det giver flere hektar til lavbundsindsatsen i fremskrivningen, end hvis lavbundsordningerne skulle løfte indsatsen alene.

Den tidligere metode

Det er tidligere antaget, at udtagning og vådlægning af et projekt realiseres fem år efter tilsagn om forundersøgelse. Derudover blev der antaget fuldt afløb for bevillingerne, og at der ikke skete annulleringer.

Status for lavbundsindsatsen

Der er aktuelt 102.218 hektar projektarealer under udtagning som led i lavbundsindsatsen. Dette inkluderer projekter under hhv. forundersøgelser og etablering. 734 hektar projektarealer er færdiganlagte.

De lokale treparter har som led i udarbejdelsen af omlægningsplanerne indtegnet 149.589 hektar som såkaldte skitseprojekter, der bidrager til lavbundsindsatsen.

Status kan følges på [MARS](https://mars.sgav.dk/) (<https://mars.sgav.dk/>).

De store lavbundsprojekter er komplekse og involverer mange aktører og tager derfor lang tid. Lavbundsindsatsen er baseret på frivillighed og understøttes af støtteordningen *Vådområder- og lavbundsprojekter* (VLP), og Naturstyrelsen administrerer dertil en indsats for *Klima-lavbund, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter*.